

Teamsmøte om Flerfunksjonelle bekk- og elvekanter

En presentasjon for Bærum Kommune 6. jan. 2022

Terje Bøhler og Bo Wingård

Kantsoner (naturlige vegetasjonssoner)

Oppsummert

Tilstrekkelig brede soner med naturlig vegetasjon
må etableres (der slike ikke finnes)

De elve- og bekkenære åkerarealene er i dag for viktige til at de skal jordbearbeides. Med avrenningsproblematikk (Oslofjorden), arealutbygging og fokus på (tap av) naturmangfold må arealene forbeholdes:

- Absorpsjon av næringsstoffer (N/P) og hindring av jordpartikkelavrenning
 - Nærturområder (kortreist, miljøvennlig, etablere smale stier - Vassdragsleder)
 - Biologiske oaser (ivaretagelse av naturmangfold, robuste økosystemer)
-
- Liten kostnad for gårdbruker (liten andel av produksjonsareal)
 - Stor gevinst for naturmiljø, nærfriluftsliv (Vassdragsleder), folkehelse og privat-/samfunnsøkonomi (reduserer flomskader)

Næringsstoffer (N/P) - jordpartikkelavrenning

Næringsstoffer (N/P) - jordpartikkelavrenning

Tilstrekkelig brede soner med naturlig vegetasjon langs elver og bekker vil

- Forhindre/reducere landbruksavrenningen av nitrogen- og fosforforbindelser (næringsstoffer) til våre elver og bekker. Disse stoffene vil da absorberes i den naturlige vegetasjonen langs elvekanten, og bidra til naturlig vekst i/av kantsonen i stedet for å forurense våre elver, og sluttresipienten Oslofjorden.
- Forhindre/reducere jordpartikkelavrenningen som kommer ut i våre elver. Avrenning av jordpartikler til bekk/elv, som føres videre ut i Oslofjorden, er også et alvorlig problem for Oslofjorden og livet der.
- Redusere erosjon. Godt etablerte kantsoner med naturlig vegetasjon holder bedre på jorda ved elvekantene. På den måten vil elva ikke «grave» så mye og føre mindre mengder jordpartikler med seg ut i fjorden.

Nærturområder

6.1.2022 Teams-møte BK/BEF (foto håkan billing fra den offisielle åpningen av Vassdragsleden Øverlandselva. Eli Rusdal (t.v) og Inger Elise Bergaust (t.h.))

Nærturområder

Tilstrekkelig brede soner med naturlig vegetasjon vi gi

- Rekreasjon ved mulighet til nærturområder langs alle Bærums vassdrag. Bærum Elveforum jobber med å etablere enkle, smale stier langs alle våre vassdrag («Vassdragsleder») der det i dag ikke er adkomst/tilgjengelighet. Vassdragsleden Øverlandselva ble etablert i 2021.
- Bedret folkehelse. Gode nærturområder langs våre elver/bekker brukes hyppig. Nærturområdene bidrar til at folk kommer seg oftere ut – terskelen er lav.
- Miljøvennlig. De fleste trenger ikke kjøre bil til turområdene. Svært mange bor i nærhet av en elv (der vi ønsker å etablere smale stier – om slike ikke finnes)

Biologiske «oaser»

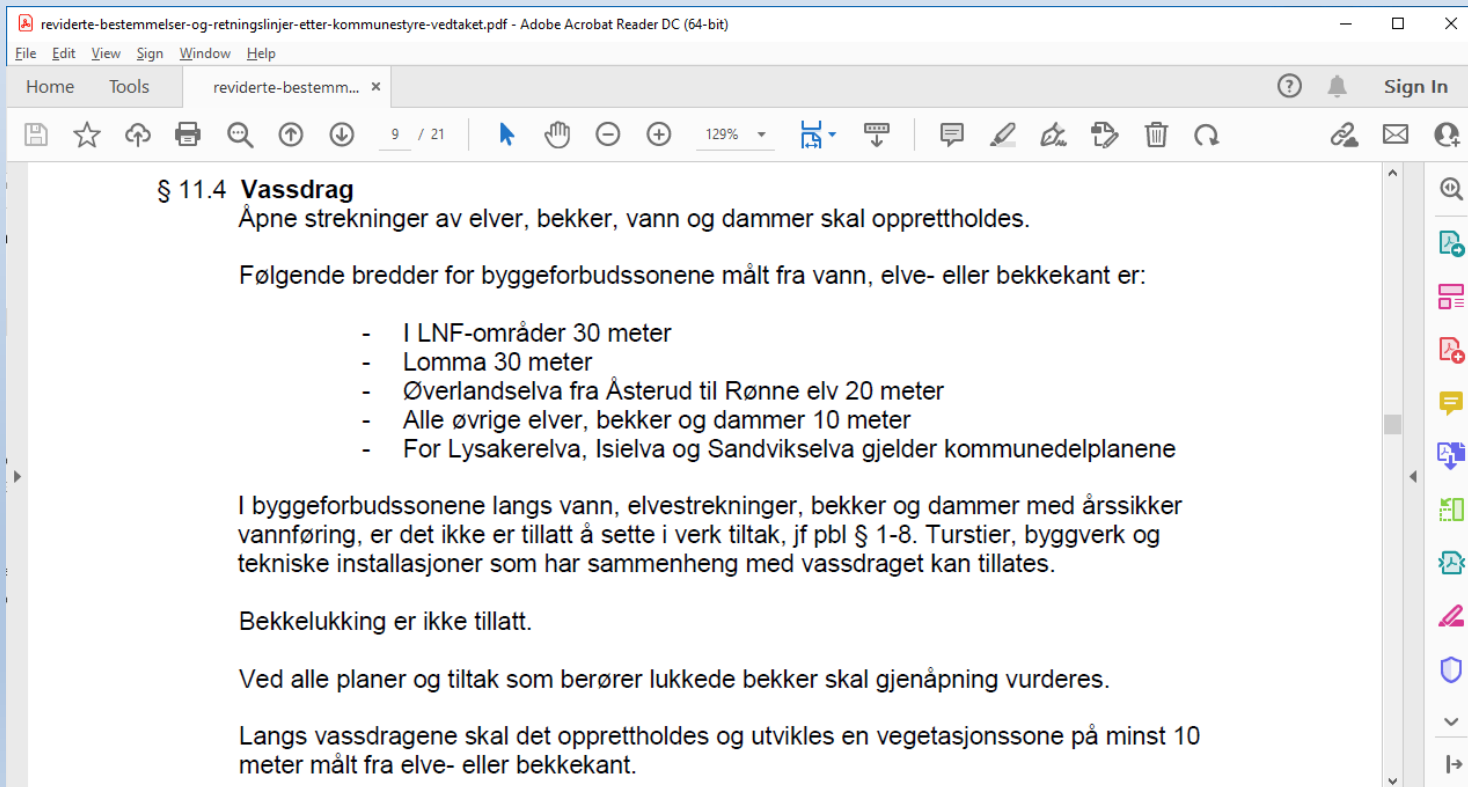
Biologiske «oaser»

Tilstrekkelig brede soner med naturlig vegetasjon vil

- Gi gode viltkorridorer og spredningsveier for dyr og planter.
- Bidra til stort naturmangfold da etablering av tilstrekkelig brede kantsoner vil gi:
 - gode forhold for pollinerende insekter
 - bedret mattilgang for vannlevende organismer
 - dyrelivet vil komme tilbake
 - økt mattilgang og skydd for fisk og annet liv i vannet
 - ...
- Gode økosystemer for vann- og landlevende organismer

Kommuneplanen

Byggeforbudsonene i Bærums Kommuneplan er et absolutt minimum av hva et vassdrag trenger av flomarealer. Jo snevrere sonene er jo større blir flommene nedstrøms.

reviderte-bestemmelser-og-retningslinjer-etter-kommunestyre-vedtaket.pdf - Adobe Acrobat Reader DC (64-bit)

File Edit View Sign Window Help

Home Tools reviderte-bestemm... x

9 / 21 129%

§ 11.4 Vassdrag

Åpne strekninger av elver, bekker, vann og dammer skal opprettholdes.

Følgende bredder for byggeforbudssonene målt fra vann, elve- eller bekkekant er:

- I LNF-områder 30 meter
- Lomma 30 meter
- Øverlandselva fra Åsterud til Rønne elv 20 meter
- Alle øvrige elver, bekker og dammer 10 meter
- For Lysakerelva, Isielva og Sandvikselva gjelder kommunedelplanene

I byggeforbudssonene langs vann, elvestrekninger, bekker og dammer med årssikker vannføring, er det ikke er tillatt å sette i verk tiltak, jf pbl § 1-8. Turstier, byggverk og tekniske installasjoner som har sammenheng med vassdraget kan tillates.

Bekkelukking er ikke tillatt.

Ved alle planer og tiltak som berører lukkede bekker skal gjenåpning vurderes.

Langs vassdragene skal det opprettholdes og utvikles en vegetasjonssone på minst 10 meter målt fra elve- eller bekkekant.

Byggeforbudssoner - I

- Kantsone m/naturlig vegetasjon De 10 meterne nærmest elva.
- Grønnstruktur De 20 meterne nærmest elva (Kantsone + 10 meter).
- Byggegrense 30 meter fra elva (Grønnstruktur + 10 meter)

Disse Sone- og grensedefinisjonene harmoniserer med retningslinjene som er gitt i “BESTEMMELSER TIL KOMMUNEDELPLAN FOR SANDVIKSVASSDRAGET FRA BJØRNEGÅRDSVINGEN TIL BJØRUM, PLANID 200901”.

Byggeforbudssoner - II

- Unngå harde flater (asfalt el.l) i byggeforbudssonen (30 m fra elv/bekk).
- Bærum kommune bør forby at det parkeres i byggeforbudssonen.
- Jordsmonnet i en byggeforbudssone med gress/jord vil virke som en «svamp» og redusere/forhindre flom og flomskader.
- Tungmetaller binder seg i jorden når vannet filtrerer i jordsmonnet fremfor å renne direkte ut i elv/bekk.
- Reduserer næringsstofftilførsel (nitrogen, fosfor) og jordpartikkelavrenning ytterligere.

Byggeforbudssoner - III

(bygget er i dag fjernet)

Se Vannportalen og forskning.no

På Vannportalens sider finner vi «Kantvegetasjon i regionale vannforvaltningsplaner og kommunal arealplanlegging»:

<https://www.vannportalen.no/aktuelt/2019/kantvegetasjon-i-regionale-vannforvaltningsplaner-og-kommunal-arealplanlegging/>

Her innledes det med «*Kantvegetasjonene er en viktig del av vassdragenes økosystem, og må særlig ivaretas gjennom kommunenes arealplanlegging...*»

En liste over svært gode dokumenter om temaet er også listet der («Ressurser om kantvegetasjon»)

Forskning.no:

[Skogen langsmed elva bør få stå i fred \(link\)](#)

